

Струка (назив):		МАШИНСТВО И ОБРАДА МЕТАЛА		
Занимање (назив):		Авиотехничар за ваздухоплов и мотор - оглед		
Предмет (назив):		ОСНОВИ ЕЛЕКТРОТЕХНИКЕ И ЕЛЕКТРОНИКЕ		
Опис (предмета):		Стручно-теоријски		
Модул (наслов):		УВОД У ОСНОВЕ ЕЛЕКТРОТЕХНИКЕ И ЕЛЕКТРОНИКЕ		
Датум:	март, 2026. година	Шифра:	Редни број: 01	
Сврха				
Садржаји који се изучавају у модулу омогућавају ученицима да стекну основна знања о електростатици, електромагнетици, једносмјерној и наизмјеничној струји.				
Специјални захтјеви / Предуслови				
Посједовање елементарних знања из Математике и Физике.				
Циљеви				
Садржаји наведени у модулу оспособљавају ученика да: <ul style="list-style-type: none"> - препознаје и објашњава основне појмове електротехнике и електронике, - разумије принципе електростатике, једносмјерне и наизмјеничне струје, - примјењује основне законе електричних и електронских кола у рјешавању једноставних задатака, - разумије појаве електромагнетизма и њихову примјену у техничким системима, - чита и тумачи једноставне електричне шеме и техничку документацију.				
Теме				
<div><div>1. Електростатика</div><div>2. Једносмјерна струја</div><div>3. Електромагнетика</div><div>4. Наизмјенична струја</div></div>				
Тема	Исходи учења			Смјернице за наставнике
	Знања	Вјештине	Личне компетенције	
	Ученик је способан да:			
1. Електростатика	<ul style="list-style-type: none"> - објасни основне електростатичке величине, - анализира међусобну повезаност електростатичких величина, - дефинише капацитивност, - објасни улогу кондензатора,	<ul style="list-style-type: none"> - врши мјерења и анализу напрезања и деформације, - демонстрира процес пуњења и пражњења кондензатора, - рјешава једноставне задатке, - врши редно и паралелно повезивање кондензатора.	<ul style="list-style-type: none"> - развија логичко и систематично размишљање при анализи електричних појава, - показује тачност и прецизност у прорачунима и мјерењима електричних величина, - одговорно приступа раду са електричним уређајима и наставним средствима, - поштује мјере безбједности	Наставник ће: <ul style="list-style-type: none"> - објаснити основне електростатичке величине (наелектрисање, електрично поље, потенцијал, напон) уз графичке приказе, - објаснити међусобну повезаност електростатичких величина кроз једноставне прорачунске примјере,

	<ul style="list-style-type: none"> - анализира вриједност еквивалентне капацитивности различитих веза. 		<p>при раду са електричном опремом,</p> <ul style="list-style-type: none"> - критички процјењује добијене резултате и уочава могуће грешке у мјерењу, - испољава заинтересованост у рјешавању задатака и проблема, - повезује теоријска знања са практичном примјеном у техничким системима, - сарађује са вршњацима у изради задатака и размјени стручних мишљења, - развија одговорност за квалитет и тачност израђених задатака и извјештаја, 	<ul style="list-style-type: none"> - систематично обрадити појам капацитивности и принцип рада кондензатора, - демонстрирати редну и паралелну везу кондензатора и анализу еквивалентне капацитивности, - организовати рјешавање задатака који укључују прорачун и анализу резултата, - указати на значај безбједности при раду са електричним уређајима, - подстицати ученике на логичко закључивање и критичку анализу добијених резултата.
2. Једносмјерна струја	<ul style="list-style-type: none"> - наведе карактеристике једносмјерне струје, - објасни врсте отпорности према вриједностима, - анализира вриједности електричних величина струје и напона, - објасни први и други Кирхофов закон, Џулов и Омов закон, - опише редне и паралелне везе отпорника. 	<ul style="list-style-type: none"> - провјери Омов и Кирхофов закон мјерења, - израчуна струје и напоне у простом електричном колу, - рјешава једноставне задатке, - израчуна и мјери еквивалентну отпорност, - израчуна губитке на отпорницима, - ријеши сложено електрично коло примјеном Кирхофових закона. 	<ul style="list-style-type: none"> - показује интересовање за савремене електротехничке и електронске технологије, - прихвата повратне информације и користи их за унапређење сопственог знања, - његује навику континуираног учења и стручног усавршавања у области електротехнике и електронике. 	<p>Наставник ће:</p> <ul style="list-style-type: none"> - објаснити разлику између једносмјерних и наизмјеничних величина, - систематично обрадити Омов, Џулов и Кирхофове законе уз примјере из праксе, - приказати редне и паралелне везе отпорника путем шема и дијаграма, - демонстрирати поступак прорачуна струје, напона и еквивалентне отпорности, - организовати рјешавање једноставних и сложенијих електричних кола, - повезати теоријска знања са примјеном у техничким системима, - наглашавати значај тачности и

				прецизности у прорачунима и мјерењима.
3. Електромагнетика	<ul style="list-style-type: none"> - објасни магнетно поље, - дефинише вектор магнетне индукције, - опише појмове магнетна индукција и јачина магнетног поља, - објасни магнетни флуks, - објасни Фарадејев закон, - дефинише силу на проводнику кроз који протиче електрична струја, - дефинише електромоторну силу статичке и динамичке индукције. 	<ul style="list-style-type: none"> - рјешава једноставне задатке са примјеном електромагнетне силе код принципа рада мотора једносмјерне струје, - рјешава једноставне задатке са примјеном електромоторне силе динамичке индукције код принципа рада генератора једносмјерне струје. 		<p>Наставник ће:</p> <ul style="list-style-type: none"> - објаснити појам магнетног поља, магнетне индукције и магнетног флуksа уз илустративне приказе, - објаснити разлику између магнетне индукције и јачине магнетног поља, - обрадити Фарадејев закон и појам електромоторне силе, - приказати силу на проводнику кроз који протиче струја и њену примјену, - повезати теоријске појмове са принципом рада мотора и генератора једносмјерне струје, - организовати демонстрације или симулације узајамног дјеловања магнета, - подстицати ученике да самостално изводе закључке о примјени електромагнетизма у техничким системима.
4. Наизмјенична струја	<ul style="list-style-type: none"> - Наведете карактеристике наизмјеничне струје, - наведете параметре наизмјеничних величина, - објасни настанак наизмјеничних струја, - именује и одреди грешке мјерења. 	<ul style="list-style-type: none"> - рјешава задатке са примјеном Фарадејевог закона, - примијени знање о настанку наизмјеничних струја на генераторе, - подешава осцилатор за мјерење. 		<p>Наставник ће:</p> <ul style="list-style-type: none"> - објаснити параметре наизмјеничних величина (амплитуда, ефективна вриједност, период, фреквенција), - објаснити настанак наизмјеничне струје на принципу електромагнетне индукције, - обрадити примјену Фарадејевог

				<p>закона у раду генератора и трансформатора,</p> <ul style="list-style-type: none"> - приказати грешке мјерења и начин њиховог умањења, - демонстрирати основно подешавање и читавање осцилоскопа, - повезати теоријске садржаје са практичном примјеном у ваздухопловним електричним системима, - укључивати ученике у анализу таласних облика и тумачење резултата мјерења.
Интеграција				
<ul style="list-style-type: none"> - Физика - Математика 				
Извори				
<ul style="list-style-type: none"> - Уџбеници одобрени од стране Министарства просвјете и културе Републике Српске - Друга стручна и теоријска литература - Технички цртежи, шеме и презентације - Наставни узорци 				
Оцјењивање				
<p>Оцјењивање се врши у складу са Законом о средњем образовању и васпитању и Правилником о оцјењивању ученика у настави и полагању испита у средњој школи. О техникама и критеријима оцјењивања ученике треба упознати на почетку изучавања модула.</p>				

Струка (назив):		МАШИНСТВО И ОБРАДА МЕТАЛА		
Занимање (назив):		Авиотехничар за ваздухоплов и мотор - оглед		
Предмет (назив):		ОСНОВИ ЕЛЕКТРОТЕХНИКЕ И ЕЛЕКТРОНИКЕ		
Опис (предмета):		Стручно-теоријски		
Модул (наслов):		ДИОДЕ И ТРАНЗИСТОРИ		
Датум:	март, 2026. година	Шифра:	Редни број: 02	
Сврха				
Садржаји који се изучавају у модулу омогућавају ученицима да стекну основна знања о полупроводничким компонентама.				
Специјални захтјеви / Предуслови				
Посједовање елементарних знања из Математике и Физике.				
Циљеви				
Садржаји наведени у модулу оспособљавају ученика да: <ul style="list-style-type: none"> - препознаје и објашњава основне појмове полупроводничких компонената, - примјењује основне законе у рјешавању једноставних задатака, - препознаје и описује рад основних полупроводничких компоненти (диоде и транзистори), - чита и тумачи једноставне електричне шеме и техничку документацију.				
Теме				
1. Основне карактеристике и структура електротехничких материјала 2. Полупроводничке диоде 3. Диода у електричном колу 4. Транзистори				
Тема	Исходи учења			Смјернице за наставнике
	Знања	Вјештине	Личне компетенције	
	Ученик је способан да:			
1. Основне карактеристике и структура електротехничких материјала	<ul style="list-style-type: none"> - објасни структуру атома, - наброји хемијске везе, - објасни кристалну структуру полупроводника.	<ul style="list-style-type: none"> - примијени основне електротехничке материјале према њиховим особинама.	<ul style="list-style-type: none"> - развија логичко и аналитичко размишљање при проучавању полупроводничких компоненти, - показује прецизност и тачност у тумачењу карактеристика диода и транзистора, - одговорно приступа изради и анализи једноставних електронских кола, - поштује мјере безбједности при	Наставник ће: <ul style="list-style-type: none"> - објаснити структуру атома и типове хемијских веза са посебним освртом на полупроводничке материјале, - објаснити кристалну структуру полупроводника и њен утицај на електричне особине, - приказати разлику између проводника, полупроводника и изолатора,

			<p>раду са електронским компонентама и мјерним инструментима,</p> <ul style="list-style-type: none"> - критички процјењује резултате мјерења и уочава евентуална одступања, - повезује теоријска знања о полупроводницима са њиховом практичном примјеном у техничким системима, - показује систематичност у анализи рада диоде и транзистора у различитим режимима рада, - сарађује са вршњацима у изради и провјери задатака и практичних вјежби, - развија одговорност за исправност повезивања компоненти у електронском колу, - испољава заинтересованост у рјешавању задатака који захтијевају прорачун и анализу, - прихвата повратне информације и користи их за унапређење сопственог знања и вјештина. 	<ul style="list-style-type: none"> - повезати теоријска знања о структури материјала са практичном примјеном у електронским компонентама, - користити шематске приказе и моделе ради лакшег разумијевања градива, - подстицати ученике на аналитичко размишљање и самостално извођење закључака.
2. Полупроводничке диоде	<ul style="list-style-type: none"> - објасни употребу појединих типова диода, - објасни начин рада диода, - дефинише типове диода, - објасни начин поларизације појединих типова диода. 	<ul style="list-style-type: none"> - разликује типове диода и њихове симболе по врсти, - примијени одговарајући тип диоде у једноставним електричним колима. 		<p>Наставник ће:</p> <ul style="list-style-type: none"> - објаснити принцип рада полупроводничке диоде (P-N спој) и процес поларизације, - систематично представити типове диода (исправљачке, Зенер, LED, фотодиоде и др.) и њихове симболе, - објаснити подручје примјене појединих типова диода у техничким системима, - анализирати карактеристике диоде кроз графички приказ струјно-напонске карактеристике, - повезати избор типа диоде са конкретном практичном примјеном, - укључивати ученике у анализу једноставних примјера из праксе.
3. Диода у електричном колу	<ul style="list-style-type: none"> - објасни начин рада диоде у електричном колу, - објасни коришћење усмјерача с диодама, 	<ul style="list-style-type: none"> - врши мјерења напона струје у једноставном колу са диодама, - представља резултате табеларно и графички, 		<p>Наставник ће:</p> <ul style="list-style-type: none"> - објаснити рад диоде у једноставном електричном колу, - приказати принцип рада

	<ul style="list-style-type: none"> - објасни како ради усмјерачко коло са диодама. 	<ul style="list-style-type: none"> - анализира однос између вриједности струје и напона. 		<p>исправљачких кола (једнополупериодно и двополупериодно исправљање),</p> <ul style="list-style-type: none"> - користити шеме и дијаграме за анализу струје и напона у колу са диодама, - организовати анализу резултата мјерења (табеларно и графички), - подстицати ученике да тумаче добијене резултате и уочавају евентуална одступања, - нагласити значај правилног повезивања компоненти и поштовања мјера безбједности.
4. Транзистори	<ul style="list-style-type: none"> - објасни и дефинише начин рада транзистора, - опише N-P-N и P-N-P транзисторе. 	<ul style="list-style-type: none"> - разликује типове транзистора и њихове симболе по врсти и дефинише их, - одреди режим рада за NPN и PNP транзистор. 		<p>Наставник ће:</p> <ul style="list-style-type: none"> - објаснити принцип рада транзистора као појачавачког и прекидачког елемента, - приказати структуру и разлике између NPN и PNP транзистора, - представити симболе и основне режиме рада транзистора (активни, zasiћење, одсјечени режим), - повезати рад транзистора са практичном примјеном у електронским уређајима, - анализирати једноставна појачавачка кола са транзистором, - подстицати ученике да самостално одређују режим рада транзистора на основу задатих параметара, - наглашавати значај прецизности, тачности и одговорности при

				анализи електронских кола.
Интеграција				
<ul style="list-style-type: none"> - Физика - Математика 				
Извори				
<ul style="list-style-type: none"> - Уџбеници одобрени од стране Министарства просвјете и културе Републике Српске. - Друга стручна и теоријска литература. - Технички цртежи, шеме и презентације. - Наставни узорци 				
Оцјењивање				
Оцјењивање се врши у складу са Законом о средњем образовању и васпитању и Правилником о оцјењивању ученика у настави и полагању испита у средњој школи. О техникама и критеријима оцјењивања ученике треба упознати на почетку изучавања модула.				